

สุขภาพจิตและพฤติกรรมการดูแลผู้เสพยาบ้าของผู้ดูแล*

ปาริชาติ แวนไวศาสตร์** และคณะ***

*Mental health and caring behaviors of caregivers
of amphetamine users.*

Parichat Wanwaisart et.al.

บทคัดย่อ: การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยายมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสุขภาพจิตและพฤติกรรมการดูแลผู้เสพยาบ้า รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างสุขภาพจิต และพฤติกรรมการดูแลผู้เสพยาบ้าของผู้ดูแลที่พาผู้เสพยาบ้ามารับบริการที่แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลธัญญารักษ์ จังหวัดปทุมธานี จำนวน 180 ราย ระหว่างเดือนมีนาคม - พฤษภาคม 2542 เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย แบบคัดกรองปัญหาสุขภาพจิตที่พัฒนามาจาก The General Health Questionnaire - 28 (ฉบับภาษาไทย) และแบบสอบถามพฤติกรรม

การดูแลผู้เสพยาบ้าของผู้ดูแลที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ตรวจสอบความเที่ยงตรงและหาค่าความเชื่อมั่นได้ 0.90 และ 0.80 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยแจกแจงความถี่คำนวณร้อยละ และทดสอบความสัมพันธ์โดยใช้ไคสแควร์ ผลการศึกษาพบว่าผู้ดูแลผู้เสพยาบ้าร้อยละ 66.7 มีแนวโน้มที่จะมีความผิดปกติทางจิตเวชโดยมีคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มอาการด้านความวิตกกังวลและนอนไม่หลับสูงกว่าด้านอาการทางกาย ด้านความบกพร่องทางสังคมและด้านความเข้มแข็งรื้อแรง ผู้ดูแลผู้เสพยาบ้ามีพฤติกรรมการดูแลผู้เสพยาบ้าโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 75.21 ของคะแนนเฉลี่ย) และสุขภาพจิตของผู้ดูแลมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดูแลผู้เสพยาบ้าอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($\chi^2 = 0.65, P > .05$)

คำสำคัญ: สุขภาพจิต พฤติกรรมการดูแล ผู้ดูแลผู้เสพยาบ้า

Abstract: This research was a descriptive research. The objectives of this research were to study the mental health and caring behaviors of caregivers of amphetamines users and the relationship between mental health and caring behaviors. The sample consisted of 180 caregivers, who brought their ill member to Thanyarak Hospital during March to May 1999. The General Health Questionnaire - 28 (Thai-version) and the Caring Behaviors, were used for data collection. The reliability of the questionnaires tested by Cronbach's alpha coefficient were 0.90 and 0.86 respectively. The data were analyzed by mean and percentage and the relationship between mental health and caring behaviors were analyzed by the Chi-square test.

* วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตสาขาสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล และได้รับทุนสนับสนุนการทำวิทยานิพนธ์บางส่วน ประจำปีการศึกษา 2541 จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

** อาจารย์ประจำภาควิชาสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวชวิทยาวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ศรีธัญญา

*** รศ.จากรุวรรณ ต.สกุล, ผศ.วรรณมา คงสุริยะนาวัน, รศ.ยาใจ สิทธิมงคล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล